

...i finalment, el plor

La història. Masia gironina, estiu 1993. Frida, òrfena de 6 anys, va a viure amb els oncles i la seva filla petita, però el procés d'adaptació a la nova família no és fàcil, i Frida posa a prova els seus recursos infantils.

Les formes. Els films autobiogràfics acostumen a ser un ajust de comptes amb el passat, o bé una mena de confessió exorcista. *Estiu 1993* respondria a la segona opció. Amb tot, la debutant Clara Simon (Barcelona, 1986) no busca esvanir fantasmes. Adoptant el punt de vista de Frida (la mateixa directora i guionista), Simon reviu amb summa elegància i discretíssim artífici fílmic, el que suposa estrenar família i, de filla única, disposar d'una germana menor. En

una immersió gairebé natural al món de l'infantesa, amb les seves bondats i maldats, l'estiu del 1993 serà per a la Frida tastar els límits a l'egoista conducta infantil. Així, aquest film que hauria pogut caure de quatre grapes en el melodrama caïnita, es converteix en modèlica crònica de supervivència. De propina, Clara Simon no té por d'abordar un tema tabú: de com un nen, nena en aquest cas, s'enfronta a la mort. Vaja, o dit d'altra manera, de com la sú-

per protecció dels adults sobre els infants, els manlleva experiències vitals, necessàries, naturals. Per tant, *Estiu 1993* entra en ple dret dins la selecta galeria de títols com *El espíritu de la colmena* (1973) i *Cria cuervos* (1975). És a dir, quan l'univers infantil s'omple de petits éssers singulars, monstruosos? En la primera escena del film, un nen li pregunta a Frida, ¿Per què no plores?, havent per-

dut la mare, després del pare. Hauran de passar els 97 minuts del relat perquè la Frida arrenqui a plorar. ¿És la consecució definitiva d'una presa de consciència emocional? ¿Que tot jugant damunt del llit es quan desperten els records familiars oblidats?

El fons. Compte amb les emocions reprimides, convé

airejar-les.

La imatge. La Frida tot maquillant-se, disfressada de vedette, davant Anna, la seva petita cosina germana.

La frase. '¿Per què jo no estava amb la mare quan es moria?', pregunta Frida a la seva tieta. La qüestió de la mort és el tabú d'una societat que allunya la mort de la vida.

La recomanació. De visió indispensable, gratificant, lluminosa, per a qualsevol fill i filla de mare.

Estiu 1993

Directora:
Clara Simon.
Intèrprets: Laia Artigas, Bruna Cusí, David Verdaguer, Paula Robles, Fermí Reixach.
Espanya, 2017.
97'. Funatic
Lleida, Majestic
Tàrrrega.